

WSPÓŁCZESNE
PROBLEMY PRAWA ROLNEGO
I ŻYWNOŚCIOWEGO

Prace Naukowe

Uniwersytetu Śląskiego
w Katowicach
nr 3880

WSPÓŁCZESNE PROBLEMY PRAWA ROLNEGO I ŻYWNOŚCIOWEGO

pod redakcją
Doroty Łobos-Kotowskiej

Redaktor serii: Prawo
Andrzej Matan

Recenzent
Paweł Wojciechowski

Spis treści

Wprowadzenie (Dorota Łobos-Kotowska)	7
--	---

Część pierwsza PRAWO ROLNE

MARTYNA KOMAROWSKA-HOROSZ: Znowelizowana ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego w orzecznictwie sądowym	11
ADRIAN JAWORSKI: Zasada prawidłowej gospodarki rolnej jako pozytywna przesłanka zniesienia współwłasności gospodarstwa rolnego	25
EWA MALCHERCZYK: Ograniczenia w obrocie nieruchomościami rolnymi w Polsce i ich wpływ na sektor inwestycyjny	45
IZABELA WEREŚNIAK-MASRI: Nabywanie nieruchomości rolnych przez cudzoziemców. Zezwolenie i zgoda – problem podwójnej regulacji	59
MONIKA ŁATA: Sytuacja prawna cudzoziemca-spadkobiercy nabywającego nieruchomość rolną położoną w Polsce w drodze sukcesji <i>mortis causa</i>	73
MATEUSZ MIERKIEWICZ: Obrót gruntami rolnymi w praktyce notarialnej	93
JAKUB HEŁKA: Obrót nieruchomościami rolnymi z udziałem spółek prawa handlowego	105
MICHAŁ ŁABNO, TOMASZ BĄK: Spółki prawa handlowego a działalność gospodarcza w rolnictwie	121
JAN GRYZA: Porównanie przedmiotów dwóch reżimów ochrony własności intelektualnej. Wyznaczenie biotechnologiczny a odmiana roślin	135

PATRYK KALINOWSKI: Projekt <i>Kodeksu agrarnego</i> W.L. Jaworskiego – wybrane aspekty	149
GRZEGORZ ZĘBIK: Wpływ dzierżawy na podmiotowość prawnopodatkową w podatku rolnym	163
MAGDALENA KRZYSZTOFIK: Zwolnienie sprzedaży gospodarstwa rolnego z podatku od czynności cywilnoprawnych jako utracony dochód budżetu gminy	173

Część druga PRAWO ŻYWNOŚCIOWE

JOANNA BOROŃ: <i>Novel food</i> – nowe zasady wprowadzania innowacyjnej żywności do obrotu	191
ANETA BĄK: Prawne uwarunkowania trwałości środka spożywczego a przeciwdziałanie marnowaniu żywności	205
MARTYNA FUSY-TALARCZYK: Odpowiedzialność z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanej żywności ekologicznej	217
KAMILA WOŁOSKA: Dobra Praktyka Produkcyjna oraz Dobra Praktyka Higieniczna w świetle obowiązujących przepisów prawa	235
JOANNA DMOWSKA: Żywność w gospodarce cyrkularnej	249
JAKUB PIETRZAK: Oświadczenia żywieniowe i zdrowotne jako instrument ochrony interesów konsumentów	263
JĘDRZEJ SADOWSKI: Wyciągi z konopi włóknistych na rynku spożywczym w Polsce i Unii Europejskiej	277

Wprowadzenie

Niniejsza praca zbiorowa stanowi potwierdzenie zmiany paradygmatu prawa rolnego. Tradycyjnie było ono ujmowane jako prawo regulujące zasady wykorzystania gruntu rolnego do produkcji rolnej. Obecnie sfera zainteresowania tej gałęzi prawa uległa zasadniczemu rozszerzeniu i obejmuje raczej zagospodarowanie przestrzeni rolniczej. Coraz więcej regulacji prawnorolnych dotyczy bowiem problematyki nawiązującej do ochrony środowiska na obszarach wiejskich, przedsiębiorczości rolnej, wspierania rozwoju obszarów wiejskich czy bezpieczeństwa żywności. Kierunek ten stanowi potwierdzenie zmian, jakie w ostatnim okresie nastąpiły we Wspólnej Polityce Rolnej, której cele są definiowane przez wspieranie konkurencyjności rolnictwa, zapewnienie zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi i klimatem oraz osiągnięcie zrównoważonego rozwoju terytorialnego wiejskich gospodarek i społeczności. Trendy te znalazły odzwierciedlenie w problematyce poruszanej przez uczestników ogólnopolskiej konferencji naukowej studentów i doktorantów, która odbyła się w Katowicach w dniu 24 maja 2018 r.

Zamieszczone w pracy artykuły zostały podzielone na dwa bloki tematyczne. Pierwszy traktuje o prawie rolnym, a w szczególności o rygorystycznych zmianach wprowadzonych ustawą o kształtowaniu ustroju rolnego, która weszła w życie w 2016 r. Uczestnicy konferencji zauważyli, że słuszne założenie, że grunty rolne powinny być traktowane jako dobro wspólne pozostające pod ochroną władz publicznych nie uzasadnia braku dbałości w tworzeniu prawa zgodnego z Konstytucją. Dotyczy to zarówno nieproporcjonalnej ingerencji w istotę prawa własności (rozporządzalności tym prawem), naruszenia wolności działalności gospodarczej, w tym w zakresie rolnictwa, zachwiania reguł prawa dziedziczenia, jak i naruszenia równości wobec prawa (nieuzasadnione uprzywilejowanie wyznaniowych osób prawnych). W tej części niniejszej publikacji omówiona została także problematyka spółek jako organizacyjnoprawnej formy współdziałania rolników oraz wskazano na kwestię utrudnień w obrocie nieruchomościami rolnymi z udziałem spółek prawa handlowego. Podjęto również tematykę ochrony dóbr intelektualnych w rolnictwie. Swoistą klamrą spajającą

zaprezentowane rozważania był postulat powrotu do koncepcji kodeksu rolnego, w którym uregulowane zostałyby kwestie ustrojowe prawa rolnego. Kolejna grupa zagadnień dotyczyła instrumentów prawnofinansowych w rolnictwie. Szczegółowej analizie poddana została kwestia opodatkowania rolnictwa w Polsce, w zakresie podatku rolnego, ale również podatku od czynności cywilnoprawnych i podatku dochodowego od osób prawnych. Także w tym zakresie wnioski uczestników konferencji sprowadzają się do postulatu głębokich zmian w modelu opodatkowania rolnictwa w Polsce.

Drugi blok tematyczny pracy obejmował zagadnienia prawa żywnościowego. Problematyka nowej żywności, trwałości produktów żywnościowych i przeciwdziałania marnowaniu żywności czy Zasady Dobrej Praktyki Produkcyjnej i Dobrej Praktyki Higienicznej to tematyka ważna nie tylko dla prawników agrarystów, ale i dla producentów żywności oraz konsumentów. Również wnioski, jakie wysnuto na podstawie artykułów zawartych w tej części opracowania, sprowadzają się do postulatu stworzenia rozwiązania modelowego w zakresie zapewnienia odpowiedniej ilości bezpiecznej żywności. Kształt tego modelu powinien być jednak dokładnie przemyślany, z uwzględnieniem celów, jakie ustawodawca chce osiągnąć. Deklaracje o potrzebie zapewnienia sprawnego systemu bezpieczeństwa żywnościowego pozostaną bowiem bez pokrycia, jeżeli nie zapewni się konsumentom odpowiedniej ochrony.

Dorota Łobos-Kotowska

Redaktor: Barbara Todos-Burny
Projektant okładki: Magdalena Pache
Redaktor techniczny: Małgorzata Pleśniar
Łamanie: Alicja Załęcka

Copyright © 2019 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336

ISBN 978-83-226-3761-6

(wersja drukowana)

ISBN 978-83-226-3762-3

(wersja elektroniczna)

Wydawca

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice

www.wydawnictwo.us.edu.pl

e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 18,5. Ark. wyd. 22,5. Papier
offset. kl. III, 90 g Cena 39,90 zł (w tym VAT)

Druk i oprawa: Volumina.pl Daniel Krzanowski
ul. Księcia Witolda 7-9, 71-063 Szczecin